

e-ZINE MET INFORMATIE VAN HET ONDERZOEK- EN DOCUMENTATIECENTRUM OMTRENT (GENERATIE)ARMOEDE EN ARMOEDEBESTRIJDING Jaargang 3, Nr.5

Onderzoek- en documentatiecentrum

Beweging van Mensen met Laag Inkomen en Kinderen vzw

(t)huis in armoedebestrijding

Huis van de Mensenrechten

Nieuwebosstraat 3

9000 Gent

tel.: + 32 9 224 12 15

fax: + 32 9 233 10 63

e-mail: bmlk.odc@skynet.be

v.u. Jan Vanhee

CULTUURPARTICIPATIE: WAT VINDEN ARMEN HIERVAN?

die **kansarme** gezinnen voor

1024 × 612 - 181k - jpg

gentblogt.be

*Armoede maakt deel uit van onze cultuur,
maar cultuur zou zonder armoede moeten zijn.*

Bron: Recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing. - p. 26

Belemmeringen ten aanzien van culturele participatie voor mensen in armoede

‘De culturele participatie wordt door onder meer vier factoren bepaald: het beschikbare geldbudget, het beschikbare tijdbudget, de mate waarin men over de vaardigheden beschikt om culturele informatie te verwerken en statusoverwegingen. Deze verklarende factoren verwijzen naar de centrale indicatoren van sociale stratificatie: het inkomen, het opleidingsniveau, het niveau van status of prestige dat samenhangt met het uitgeoefende beroep en de kenmerken van het milieu van herkomst. Bij het verklaren van de sociale verschillen blijkt vooral de informatiecapaciteit van belang. De ‘klassiek’ kunstvormen zijn immers activiteiten met een grote complexiteit. Deze informatiecapaciteit wordt bepaald door aangeboren vaardigheden en culturele kennis en ervaring (bepaald door

Het onderzoek- en documentatiecentrum wordt gesteund door de Provincie Oost-Vlaanderen

opleidingsniveau, de culturele opvoeding in het milieu van herkomst en de deelname aan culturele activiteiten in het verleden).’

Uit: Demeyer B. en Van Regenmortel T. (1998), Cultuurparticipatie: een vergeten recht en bindende kracht in de armoedebestrijding. Een kijk op de Art 23-projecten: Kunstprojecten als hefboom tegen sociale uitsluiting – HIVA i.o.v. Koning Boudewijnstichting, p. 10

Betekenis van Cultuur

*Cultuur geeft alleen maar vrijheid wanneer je de cultuur van anderen kan respecteren. Ik bedoel hiermee niet alleen andere volkeren, maar ook **de cultuur binnen het eigen gezin, familie of vriendenkring**. Persoonlijk evenwicht vind je wanneer je noch jezelf noch anderen verloochent. Je kan samen anders zijn.*

*Hoe breng je iets over naar de mensen? De manier waarop je iets zegt, dat is ook cultuur. Dat is zelfs de mooiste cultuur die je kan hebben. **De cultuur van mensen onder elkaar**. Ook het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk, de sport-beoefening, ... dat is cultuur. Er wordt heel veel gedaan.*

Als je niets hebt, wat zeggen de mensen? Je hebt een gat in je cultuur. Goed gekleed lopen, dat is ook cultuur. Allochtonen bijvoorbeeld lopen heel anders gekleed dan wij, maar dat is een deel van hun cultuur.

De meerwaarde van cultuurdeelname

De deelname aan culturele activiteiten zorgt ervoor dat mensen zich betrokken voelen. Ze krijgen meer zelfvertrouwen en voelen zich goed in hetgeen ze doen.

Als je aanvaard wordt in de groep kan je sowieso meer bereiken op creatief vlak en kunnen ze je nog raad geven ook. Het geeft je meer zelfvertrouwen en meer doorzettingsvermogen.

Deelnemen geeft mensen de kans om zich te ontplooiën of iets bij te leren. Deze erkenning opent deuren en de interesse voor een activiteit kan verder uitgroeien.

Cultuur is voor mij een talent hebben om je huis schoon te houden en je goed te voelen in de kledij die je draagt. Dat je kan tonen aan de buitenwereld waar je goed in bent en dat je dit tot een goed einde kan brengen. Bijvoorbeeld, dat je je eigen droom kan tekenen, op zo’n wijze dat anderen in jouw droom kunnen treden en er mee van kunnen genieten. Dan pas weet je hoeveel talent je hebt.

Financiële drempels tot cultuurdeelname

Hoe kan mijn dochter haar talent bewijzen als we geen financiële middelen hebben? Vroeger werd dit allemaal als luxe bekeken, je had het niet nodig om te leven. Niets is minder waar. Als je je niet kunt ontplooien, dan voel je je ook niet goed in je vel.

Het is niet omdat je ouders het financieel moeilijk hebben dat je als kind in een hoekje moet kruipen en het slachtoffer ervan moet worden. Sommige kinderen in de jeugdbeweging hebben daar geen idee van of beseffen niet dat het om een arm kind gaat. Ze zien alle kinderen als zichzelf en dit heb je wel nog tussen kinderen, maar zelden nog tussen volwassenen.

Bron: Recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing: armste gezinnen van Gent en Oostende in dialoog met diensten uit de sector cultuur / BMLIK Gent en Oostende (2007), p. 30-41

Culturele uitsluiting betekent voor de armen een grotere uitsluiting dan economische uitsluiting.

Bron: Boekmancahier 54 (2002), p. 446-455

Waardigheid

“Zelfredzaamheid als levensprincipe. De kracht tot oordelen en handelen moet uit de betrokkenen zelf komen. Daarbij zijn er gevers en ontvangers, geen helpers en hulpbehoeftigen maar partners.

En dat begint bij de absolute eerbied voor iedere cultuur. Geen macht onder de vlag van beschaving.”

De stelling die Jan Vanhee (ODC – *Beweging van Mensen met Laag Inkomen en Kinderen vzw*) naar voor brengt is de volgende: cultuur reikt mensen middelen aan om kennis te verwerven en op een volwaardige manier te participeren aan de samenleving en mee te bouwen aan de toekomst.

Er zijn mensen die niet de mogelijkheid hebben om ten volle deel te nemen aan een samenleving en eigenlijk ook niet kunnen meewerken aan een toekomst. Er is de grondervaring bij de armste gezinnen dat ze nergens als volwaardig mens bekeken en aangesproken worden, dat is heel vreemd. Als we de universele verklaring van de rechten van de mens doornemen, staat in artikel 1 nochtans dat iedereen gelijke in rechten en in waardigheid geboren is.

Een rijk cultureel patrimonium, met muziek, letteren, podiumkunsten, beeldende kunst, musea enzovoort, moeten we koesteren. We moeten daar als gemeenschap zeer zwaar in investeren. Maar dat betekent ook dat als daar met

gemeenschapsgelden zeer zwaar in geïnvesteerd wordt, dat het toegankelijk moet zijn voor alle burgers van die gemeenschap.

Ik vind het een perverse redenering dat als het over armen gaat, we altijd denken in termen van minima: een bestaansminimum, minimum nutsvoorzieningen, minimum rechten,... Ik bedoel: als ik die verklaring van de rechten van de mens lees, lees ik niets over een minimum. Ik lees alleen dat de rechten voor iedereen gelijk en universeel zijn.

Er zijn diverse soorten cheques in omloop: om op vakantie te gaan, om aan cultuur te participeren,... Als ik zie welke bonnetjes mensen soms krijgen!, dat is mensen verder stigmatiseren. Waarom kleven we zo graag etiketten op mensen of willen we hiermee aantonen dat er een onderscheid is tussen mensen?

Ik ben veel meer gewonnen voor het idee dat men bepaalde dagen of één dag in de maand bepaalde dingen openstelt zodat iedereen die geïnteresseerd is daar kan aan deelnemen zonder een etiket opgeplakt te krijgen of met een bonnetje of cheque in de handen te staan. Zonder zich te moeten kenbaar maken van 'ik leef van een leefloon' of 'ik leef van het OCMW'. Dat doet er niet toe. Die man of die vrouw kan geboeid zijn door een mooi schilderij, door een mooi lied, door een mooie foto. Door dingen waar u en ik door geboeid worden, op identiek dezelfde wijze. Laat de mensen vrij, betuttel ze niet, maak ze niet nog meer afhankelijk.

Mensen naar cultuur toeleiden is een goede zaak. Omdat met cultuur bezig zijn, je altijd in contact brengt met anderen, met een andere wereld en met jezelf. Het biedt de mensen de mogelijkheid om deel uit te maken van de gemeenschap. We zijn in staat om iedereen een waardig leven te laten leiden, laat ons nadenken over hoe we de rechten die er zijn ten volle voor iedereen kunnen laten gelden. Ik ben er van overtuigd dat er op die manier minder haat, minder onverdraagzaamheid, minder neiging tot racisme, uitsluiting tot stand zou komen.

Bron : Recht op cultuur : een uitdaging ! Verslag Forum (22/03/2000) – p. 5

Dienst Cultuurparticipatie van de Stad Gent

De Dienst Kunsten heeft sinds januari een nieuwe naam: de Dienst Cultuurparticipatie. Die naam zegt veel beter waar de dienst voor staat: alle Gentenaren laten deelnemen aan het culturele leven, ook zij die daar anders weinig kans voor krijgen.

“De hele cultuursector wil natuurlijk cultuur brengen voor alle lagen van de bevolking, en niet alleen voor een elite”, weet Marijke Leye (Dienst Cultuur-

participatie). “Maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Want hoe zorg je ervoor dat ook senioren, kinderen, studenten, mensen met een handicap, of met financiële of sociale beperkingen aan cultuur doen? Wat kunnen de cultuurhuizen doen om een zo breed mogelijk publiek te bereiken? Dat is precies onze taak: advies geven over een gepaste aanpak, per doelgroep, rekening houdend met de drempels en beperkingen die de mensen ondervinden.”

“Op welk tijdstip geef je bijvoorbeeld best een voorstelling voor kinderen? Hoe kan je rekening houden met alleenstaande ouders? Is je locatie wel bereikbaar en toegankelijk voor ouderen? Of misschien zijn er wel inhoudelijke drempels?”

In rusthuizen zijn veel senioren in hoge mate afhankelijk van anderen en ze hebben weinig budget. Dan is het interessant om een aanbod op maat ter plaatse te brengen.

“Slechts sporadisch zetten wij zelf projecten op in de wijken. De tijd van pionierswerk is voorbij. Nu zijn er tal van stadsdiensten en culturele en sociale organisaties die dat doen en die wij graag ondersteuning bieden. Denk maar aan Ambrosia’s Tafel in Nieuw Gent. En natuurlijk werken we ook heel vaak samen met het OCMW. Dat wil via 1 euro-tickets de drempel naar cultuurparticipatie voor kansarmen verlagen.

Sociale organisaties kennen hun doelgroep zeer goed en organiseren onder meer groepsbezoeken naar een concert of het museum. Die groepsbezoeken kennen een enorm succes en zijn dus een schot in de roos: ze brengen cultuur naar een breder publiek.”

Info: Dienst Cultuurparticipatie

09 269 84 80

dienst.cultuurparticipatie@gent.be

Bevoegd: schepen Lieven Decaluwe

Artiest zoekt Feestneus

“Iedereen die in zijn wijk of straat een buurtfeest organiseert, kan een gratis optreden aanvragen van jonge of nog onbekende artiesten die wij vooraf selecteerden”, aldus Marijke Leye. “Wij betalen de muzikanten die de kans krijgen om een publiek op te bouwen en tegelijk leren de burens elkaar kennen. Sinds augustus zijn er al 103 aanvragen.” Meer informatie hierover vind je op www.gent.be/feestneus en bij de Dienst Cultuurparticipatie.

Wat is het verschil met de werking van Circa?

Circa is het cultuurcentrum van Gent dat vooral werkt aan een sterkere spreiding van het cultuuraanbod over het grondgebied. Bij de Dienst Cultuurparticipatie staat de cultuurdeelname door alle lagen van de bevolking centraal. Op het terrein werken beide diensten vaak samen.

Is betaalbare cultuur meteen ook toegankelijker?

“Voor het eerst alleen een cultuurtempel binnenstappen, kan vrij intimiderend zijn”, aldus Marijke Leye. “Daarom werken sociale organisaties vaak met groepsbezoeken, met mogelijkheid om na te praten bij een drankje. In het NT-Gent krijgen groepen een inleiding.”

Kan ik hiermee mijn voordeel doen?

Daarvoor neem je best contact op met je sociale organisatie (ook als student). Die kan dan contact opnemen met de Dienst Cultuurparticipatie.

600 x 1 euro

Het Festival van Vlaanderen werkt al acht jaar samen met sociale organisaties en het OCMW om mensen met weinig kansen te laten genieten van het programma. Zo werden vorig jaar 600 tickets ter beschikking gesteld die in één dag tijd verkocht werden tegen 1 euro. Ook het NT-Gent en Vooruit bieden tickets tegen 1 euro. De Dienst Cultuurparticipatie ondersteunt deze projecten en geeft advies en begeleiding.

Informatie:

Dienst Cultuurparticipatie

Veldstraat 82

9000 Gent

Tel.: 09 269 84 80

Fax: 09 269 84 99

E-mail: dienst.cultuurparticipatie@gent.be

Verantwoordelijke: mevrouw Anne-Mie Hautekeete, adjunct van de directie - diensthoofd

Open: maandag tot vrijdag van 8 tot 13 uur

Achtergrondwerken terug te vinden in de bibliotheek van het ODC

- ART 23*: cultuurparticipatie: over toeleidingsprojecten voor mensen met een laag inkomen / Koning Boudewijnstichting: Brussel (2001) – 66 p. – SISO: 307.3 Cultuur
- ART 23*-projecten: cultuurparticipatie: een vergeten recht en bindende kracht in de armoedebestrijding / Koning Boudewijnstichting: Brussel (1998) – 79 p. – SISO: 307.3 Cultuur
- Cultuur voor iedereen?! Een praktijkonderzoek omtrent de verhoging van de cultuurparticipatie voor armen / Welzijnsschakels: Brussel (2002) – 140 p. – SISO: 307.3 Cultuur
- Cultuurparticipatie en maatschappelijk kwetsbare groepen / CultuurNet Vlaanderen i.s.m. Kunst en Democratie: Brussel (2003) – 152 p. – SISO: 307.3 Cultuur
- Generatiearmoede en cultuurparticipatie: een exploratief onderzoek naar het gebruik en niet-gebruik van de kansentas te Aalst + bijlagen / Rossel Kathleen – Onuitgegeven Licentie: VUB (2001) – 73 p. – SISO: 497 Cultuur
- Kennis en cultuur, onderwijs – p. 294 – 330 – In: Algemeen verslag over de armoede / Koning Boudewijnstichting i.s.m. ATD, VBSG (1994) – SISO: 307.3 Beleid
- Ons CULTuurtje: drempels en beleidsvoorstellen voor cultuurparticipatie van mensen in armoede / De Schakel – Welzijnsschakel Puurs vzw (2008) – 54 p. – SISO: 307.3 Cultuur
- Over (cultuur)participatie / Kunst en Democratie (2006) – 260 p. – SISO: 307.3 Cultuur
- Recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing: armste gezinnen van Gent en Oostende in dialoog met diensten uit de sector cultuur / BMLIK Gent en Oostende (2007) – 120 p. – SISO: 307.3 Cultuur
- Recht op cultuur: drempels die mensen in armoede belemmeren in hun culturele participatie / Recht-Op i.s.m. RISO Antwerpen (2001) – 32 p. – SISO: 307.3 Cultuur
- Recht op cultuur voor iedereen. Sociaal-artistiek project De Kleine Golf. / Kunst in de Stad: Gent (2003) – 56 p. – SISO: 493.1 Sociaal-cultureel werk
- Vooruitganscongres armoede – thema cultuur 'Op zoek naar cultuur: een gedeelte verantwoordelijkheid' / Kunst en Democratie (2004) – 33 p. – SISO: 307.3 Cultuur
- Werknota 4: recente evolutie inzake cultuurparticipatie en vrijetijdsbesteding / Koning Boudewijnstichting: Brussel (2001) – 56 p. – SISO: 491 Cultuur
- Wij blijven niet in de kou staan : mensen in armoede genieten van cultuur, sport en vrije tijd / Vlaams Netwerk (2010) – 48 p. – SISO: 307.3 Cultuur

Documentatie terug te vinden in de mappen- en tijdschriftenkast van het ODC:

- Armen en cultuur : een paar apart ? – In : Monumenten, nieuwsbrief van vzw Kunst en Democratie (9/2001) – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur
- Armen en niet-armen arm in arm voor cultuur – In : VISIE (21/11/2003) Emancipatie van de smaak. Cultuurparticipatie via sociaal-artistieke projecten / Van Looveren M. – In : Boekmancahier 54 (2002), p. 446-455 – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur
- Armen hebben recht op cultuur. Basiswerkers en beleids mensen beraden zich over band tussen kansarmoede en kunst – In : Gazet van Antwerpen (29/11/1997) – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur
- Cultuur voor of door Kansarmen. Concrete cultuurprojecten met kansarmen / Projectgroep cultuur voor en door kansarmen – KATHO – IPSOC : Kortrijk (1999) – 15 p. – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur
- Cultuurcheques voor kansarmen! Patrick Herman organiseert vijfde kersthappening met Franse zanger Gérard Lenorman – In : Kortrijks Handelsblad (19/12/2003), p. 9 Emancipatie van de smaak. Cultuurparticipatie via sociaal-artistieke projecten / Van Looveren M. – In : Boekmancahier 54 (2002), p. 446-455. – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur
- Cultuurparticipatie als mensenrecht / Holemans D. – 8 p. 455 – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur
- Emancipatie van de smaak. Cultuurparticipatie via sociaal-artistieke projecten / Van Looveren M. – In : Boekmancahier 54 (2002), p. 446-455. – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur
- Kansarmen proeven van cultuur. Brugs OCMW evalueert project voor cultuurparticipatie positief – In : Het Nieuwsblad (ed. Brugge-Oostkust) (20/02/2004), p. 16
- Open Huis sleutelt aan goedkope cultuur. Kortingskaart voor Vlaamse kansarmen – In : Het Volk (ed. Antwerpen-Mechelen) (27/10/1999) – p. 12 – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur
- Recht op cultuur : 10 jaar na het algemeen verslag over de armoede – Discussienota Kunst en Democratie i.o.v. Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (4/2005), 13 p. – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur
- Recht op cultuur : een uitdaging ! Verslag Forum (22/03/2000) – 16 p. – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur
- Vooruitgangscongres armoede thema cultuur. 'Op zoek naar cultuur : een gedeelte verantwoordelijkheid' / Kunst en Democratie (2004) – Mappenkast : IV.6. Generatiearmoede ; Cultuur

Gent – In tien jaar tijd nul sociale woningen bij. Realisatie van Gentse sociale bouwprojecten duurt veel te lang – In: De Standaard (ed. Oost-Vlaanderen) (22/04/2011) – 27 p.

De voorbije tien jaar is er in Gent geen enkele sociale woning bijgekomen. Na al die jaren staan we op hetzelfde punt als in 2001, terwijl de nood hoog is en de gemiddelde wachttijd steeg naar 27 maanden.

Gemeenteraadslid Tine Heyse (Groen!) zette alle cijfers van de voorbije tien jaar op een rij. Ze spreekt van een 'gitzwart decennium voor de sociale woningbouw in Gent'. Groen! stelde daarover de voorbije jaren geregeld schriftelijke vragen en kwam op basis van de antwoorden tot een verontrustende vaststelling.

'In het bestuursakkoord 2001-2006 werd de bouw van 2000 extra woningen vooropgesteld', zegt Heyse. 'Uiteindelijk werden maar 229 extra sociale huurwoningen gerealiseerd of amper 11,5 procent van het beloofde aantal. Voor deze bestuursperiode hoedde het nieuwe schepencollege er zich voor om een richtcijfer te noemen. Hoewel het een belangrijk actiepunt bleef en er zowel huur-, als koopwoningen moeten bijkomen. Volgens berekeningen gebaseerd op *het ruimtelijk structuurplan Gent* moesten er deze bestuursperiode 1440 woningen bijkomen.'

Maar na de eerste vier jaar van deze bestuursperiode is er een netto daling van het aantal sociale huurwoningen met 230. Vandaag telt Gent 14.416 woningen.

'De sombere conclusie is dat er netto tussen 2001 en 2010 geen enkele sociale huurwoning is bijgekomen. Er is er zelfs nog eentje minder. Met een groeiende bevolking, een groei van het aantal woningen en toenemende armoede betekent een gelijk aantal sociale woningen dat mensen op langere wachtlijsten komen. De wachttijd voor een sociale woning in Gent liep op van gemiddeld 20 tot 27 maanden', zegt Heyse.

'Met een groeiende bevolking en toenemende armoede zullen de wachtlijsten alleen maar langer worden' Tine Heyse (Groen!)

'Telkens weer worden er sociale woningen beloofd, maar we stellen vast dat andere projecten een hogere prioriteit hebben. In het grote project Oude Dokken zijn de sociale woningen pas gepland voor 2016, na de bouw van andere woningen.'

Tom Balthazar (SP.A), schepen van Wonen, betwist de cijfers niet en geeft toe dat de ambities van de stad en de sociale huisvestingsmaatschappijen niet worden waargemaakt. 'Het duurt te lang voor een project wordt gerealiseerd. In juni roepen we een werkgroep samen met de bevoegde minister Freya Van den Bossche (SP.A)

en alle betrokken diensten om na te gaan hoe we allerlei hindernissen kunnen wegnemen. In Gent moeten we inderdaad oude complexen aanpassen aan de hedendaagse normen en dan moet je de weggevalen woningen compenseren.'

Hij wijst erop dat er heel wat projecten op stapel staan en een inhaalbeweging bezig is: 332 huurwoningen en 31 koopwoningen zijn in uitvoering. Op langere termijn voor de periode 2012-2013 zijn 1175 huurwoningen en 148 koopwoningen gepland. Dat zijn niet allemaal nieuwe projecten. Er zijn renovaties en verbouwingen bij. (KVK)

Kruishoutem – Fietsen en wandelen tegen armoede – In: Het Nieuwsblad (ed. Vlaamse Ardennen en Gentse Rand) (18/04/2011) – p. 22

ACW Kruishoutem slaat de handen in elkaar met ACV, CM, KAV, OKRA, Pasar en Ziekenzorg en Welzijnsschakel Kruishoutem-Zingem-Wortegem-Petegem voor de derde editie van haar fiets en wandelhappening. Op zondag 1 mei kan je aan het cultureel centrum De Mastbloem meedoen aan een fietstocht van 25 kilometer. Voor de wandelliefhebbers is een traject van acht kilometer uitgestippeld.

'De opbrengst gaat deels naar het project Unacotamo in Benin dat wij vorig jaar al steunden', zegt ACW-voorzitter Patrick Dierick. 'In opvolging van ons jaarthema *Armoede en bestaansonzekerheid* voorzien we een deel van de opbrengst ook voor Welzijnsschakel Kruishoutem-Zingem-Wortegem-Petegem.'

Vooraf inschrijven is noodzakelijk. Dat kan door overschrijving op rekening 068-244 7290-07 van ACW Kruishoutem, met vermelding van naam en aantal volwassenen en kinderen, of bij de bestuursleden van de meewerkende organisaties. (PD)

De Klinge / Stekene – Dichter en fotografe bundelen krachten – In: Het Nieuwsblad (ed. Waasland) (14/04/2011) – p. 28

Dichter Patrick Rottier en fotografe Marianne Rombaut bundelden hun werken in het nieuwe poëzie- en fotoalbum 'Kind van de Wereld'.

Het boek werd voorgesteld tijdens de vertelavond *Feest* die het Davidsfonds van De Klinge en de heemkundige kring De Kluize hadden georganiseerd.

De Gentse rasvertelster Veerle Ernalsteen bracht er vrolijke en pittige feestvertellingen en vreugdefabels. Tussen het eerste en tweede deel stelde Davidsfonds-voorzitter Dany Van Alstein trots het nieuwe poëzie- en fotoalbum voor. De nieuwe dorpsdichteres Sylvie Marie las er enkele gedichten uit voor.

De poëzie is van de hand van Klingenaar Patrick Rottier (50). Hij werkt bij Volvo Cars in Gent en is al een tiental jaar met poëzie bezig. De foto's werden genomen door Marianne Rombaut (46). Zij woont in Stekene, maar is afkomstig van De Klinge. Haar eerste foto's dateren nog maar van een jaar geleden.

‘Ik heb ervoor gekozen om in mijn werk de mensen die om welke reden dan ook aan de rand van de maatschappij leven in de aandacht te brengen’, zegt Rottier. ‘Met het boek wil ik iedereen erop wijzen dat onze samenleving er te weinig aan doet om deze mensen binnen het gezichtsveld te houden.’

De thema’s in het boek zijn diversiteit, armoede, liefde en verslaving, werksfeer en verdraagzaamheid. Die werden met foto’s van Marianne Rombaut treffend geïllustreerd. (GVDV)

Het boek is te bestellen bij Patrick Maertens, 0485-55.58.94,
patrickmaertensdeklinge@telenet.be

Kruishoutem – Fietsen en wandelen tegen armoede – In: Het Nieuwsblad (ed. Vlaamse Ardennen en Gentse Rand) (18/04/2011) – p. 22

ACW Kruishoutem slaat de handen in elkaar met ACV, CM, KAV, OKRA, Pasar en Ziekenzorg en Welzijnsschakel Kruishoutem-Zingem-Wortegem-Petegem voor de derde editie van haar fiets en wandelhappening. Op zondag 1 mei kan je aan het cultureel centrum De Mastbloem meedoen aan een fietstocht van 25 kilometer. Voor de wandelliefhebbers is een traject van acht kilometer uitgestippeld.

‘De opbrengst gaat deels naar het project Unacotamo in Benin dat wij vorig jaar al steunden’, zegt ACW-voorzitter Patrick Dierick. ‘In opvolging van ons jaarthema *Armoede en bestaansonzekerheid* voorzien we een deel van de opbrengst ook voor Welzijnsschakel Kruishoutem-Zingem-Wortegem-Petegem.’

Vooraf inschrijven is noodzakelijk. Dat kan door overschrijving op rekening 068-244 7290-07 van ACW Kruishoutem, met vermelding van naam en aantal volwassenen en kinderen, of bij de bestuursleden van de meewerkende organisaties. (PD)

Sint-Niklaas – Armoede vroeger en nu krijgt een gezicht. Beeld van het leven van ‘drolwevers’ en andere thuisarbeiders te zien in Sint-Niklaas – In: Gazet van Antwerpen (ed. Waas-Dender) (22/04/2011) – 14 p.

De erfgoeddag op 1 mei met als thema ‘Armoe troef’ kent dit weekend al een proloog in het stedelijk museum SteM en de stadsschouwburg. Dat gebeurt met een totaalproject rond armoede.

Het initiatief gaat uit van Culturele Centrale Boontje en Curieus Sint-Niklaas. “Toen we hoorden dat de Erfgoeddag dit jaar armoede als thema had, namen we meteen contact op met de Erfgoedcel Waasland en het SteM om er samen een project rond op te zetten. Een eerste luik daarbij was de tentoonstelling rond De Laatste vrije arbeiders over de huisarbeid in België”, vertelt Lucien Bats van Culturele Centrale Boontje.

De foto's van Anthony Neuckens van eind negentiende en begin twintigste eeuw werden aangevuld met materiaal uit het Waasland. Over de 'drolwevers' in Zele bijvoorbeeld. Dat was een vuil werkje waarbij grove stoffen werden geweven. En over de touwdraaiers in Hamme en de bonneterie in Sint-Niklaas.

Huisarbeid verdwijnt

Vergrote reproducties van de foto's van Neuckens en van de Erfgoedcel Waasland hangen onder meer in de textielafdeling van het museum. Dat verleent ze een extra dimensie. De doorgedreven machinisatie was er de oorzaak van dat de huisarbeid verdween. De productie verlegde zich naar de fabrieken. Veel jobs gingen verloren. "Als SteM konden we ons volledig vinden in dit project. Het sluit aan bij de verhaallijn over mens en machine in ons museum", licht Miet Deckers als verantwoordelijke voor de publiekswerking toe. "We wilden ook een luik over hedendaagse armoede toevoegen", gaat Bats verder. "Dat doen we met de tentoonstelling *De mens die ik ben*. Daarin toont Stef Renodeyn het resultaat van vier jaar rondzwerven op zoek naar mensen aan de rand van de samenleving." Renodeyn stelde op basis van zijn foto's een boek samen. "Ik voel mezelf niet zo goed thuis in deze maatschappij. Dat is wellicht de reden dat de barrière om deze mensen in beeld te brengen niet zo groot was."

Zijn werk is nu al te zien in de gangen van de stadsschouwburg. "Dat deden we bewust omdat daar momenteel de voorstellingen van dansschool Clapaja plaatsvinden. Op die manier krijgen veel jongeren ze te zien, met de bedoeling dat ze daar over gaan nadenken", aldus nog Bats.

Monoloog

Verder staat woensdag de monoloog *Wieske van Tereken* over een gewone vrouw uit het begin van de negentiende eeuw op het programma, met daaraan gekoppeld een debat over nieuwe armoede. (KD)

Totaalproject in drie delen

Op vrijdag 22 april om 19.30u opent in SteM aan de Zwijgershoek de tentoonstelling *De laatste vrije arbeiders*. Die loopt tot en met 1 mei.

Op dinsdag 26 april om 18.30u volgt in de stadsschouwburg de officiële opening van de nu al lopende tentoonstelling *De mens die ik ben* met werk van Stef Renodeyn over nieuwe armoede.

Op woensdag 27 april om 19.30u brengt Marcella Piessens in SteM de toepasselijke monoloog *Wieske van Tereken* over het leven van een vrouw kort na 1900. Na de

pauze volgt een debat over Nieuwe armoede met Jan Van Peeteghem als moderator en Julien Van Geertsom als spreker. Inschrijven gewenst. (KODE)

Info: 03/760.37.50

Sint-Niklaas - Armoede bij Wase thuiswerkers in beeld – In: Het Nieuwsblad (ed. Waasland) (22/04/2011) – 27 p.

De levensomstandigheden van de mensen die in de 19de eeuw thuis werkten waren niet altijd rooskleurig. if

De komende dagen wordt al een aanloop genomen naar de Erfgoeddag van 1 mei in het Stedelijk Museum Sint-Niklaas.

Culturele Centrale Boontje, Curieus Sint-Niklaas, Stedelijk Museum en Stadsschouwburg slaan daarvoor de handen in elkaar. Vrijdag 22 april is er al de tentoonstelling 'De laatste vrije arbeiders' in het museum aan Zwijgershoek.

'Deze tentoonstelling schetst in 35 foto's de moeilijke levensomstandigheden van thuiswerkers in de klompenmakerij, weverij en textiel in het algemeen', zegt museumfunctionaris Miet Deckers. 'De foto's zijn sprekend, want de textielnijverheid in het Waasland had sterk te lijden onder de industrialisatie in de negentiende eeuw. Om solidariteit te illustreren zullen we op 1 mei tussen 12 en 14 uur in het museum uiensoep verkopen. De opbrengst gaat naar een project van Welzijnszorg rond 'armoede vandaag'.

Een tweede tentoonstelling die tot 11 mei te bezichtigen is in de wandelgangen van de Stadsschouwburg, krijgt als titel 'De mens die ik ben'.

'Ik heb een viertal jaar rondgezworven in Antwerpen en mensen opgezocht die aan de rand van de samenleving staan', zegt fotograaf Stef Renodeyn. 'Ik voel een zekere band met die mensen.'

Marcella Piessens brengt op woensdag 27 april om 19.30 uur in het museum ook haar monoloog 'Wieske van Tereken'.

'Het is een gewone vrouw die over haar levensomstandigheden in het Sint-Niklaas tot rond 1930 vertelt', licht Piessens toe. 'Na de pauze is er een debat met spreker Julien Van Geertsom over de nieuwe armoede.' (SL)
www.sint-niklaas.be

Het Onderzoek- en Documentatiecentrum (rond generatie-armoede en generatie-armoedebestrijding) is open op:

Maandag van 14 tot 16 uur

Woensdag van 19 tot 21 uur

Vrijdag van 10 tot 12 uur

Ook op afspraak! Gesloten op feestdagen en tijdens schoolvakanties.

Te bereiken op maandag, woensdag en vrijdag op het telefoonnummer:

09/224.12.25 of per e-mail: bmlik.odc@skynet.be

Op aanvraag verzorgen wij ook graag rondleidingen!

Steun het Onderzoek- en documentatiecentrum

Om u nog beter van dienst te zijn en de collectie ook digitaal te ontsluiten en ter beschikking te stellen voor u allen zijn wij op zoek naar de noodzakelijke financiering hiervoor. Daarom is elke bijdrage belangrijk.

U kan dit doen door een eenmalige gift, een permanente opdracht, de opbrengst van een activiteit of een actie, sponsoring,... Dit alles kan op rekeningnummer 068-2022293-64 met vermelding "steun voor het odc!".

U kan meehelpen onze collectie aan te vullen en te vervolledigen!

U heeft thuis boeken, foto's, prentkaarten, films, opnames,... die handelen over armoede en ons iets kunnen leren over armoede... en ze liggen "in uw weg" ... ☺ dan zijn wij hierin geïnteresseerd! Aarzel niet en geef ons een seintje!

Uw e-mail adres wordt voor geen enkel ander doeleinde gebruikt dan voor het ontvangen van dit e-ZINE. Wilt u deze nieuwsbrief niet langer ontvangen, dan kan u dat per e-mail laten weten: bmlik.odc@skynet.be